

Datum 9 november 2023
Onderwerp Opvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

Opvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – Lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

Publicatiedatum rapport: 7 december 2021

1. Over het rapport

Op 2 september 2019 zijn aan boord van het Nederlandse vrachtschip FWN Rapide twee matrozen in het ruim gevallen. Hierbij kwam een van hen om het leven en de ander raakte gewond. Het voorval vond plaats in de haven van Georgetown, Guyana. Aan boord van het schip werd een tussendek gebruikt om van boven naar beneden de kieren tussen de ruimwanden en een verticaal geplaatst dwarsschot op te kunnen vullen. De twee slachtoffers stonden op het tussendek terwijl dit dek werd verplaatst door de luikenwagen. De hijskabels waarmee het tussendek aan de luikenwagen hing, brak en het tussendek viel op de bodem van het ruim.

Naar aanleiding van het onderzoek heeft de Onderzoeksraad ten aanzien van het onderhoud aan hijs- en hefwerktuigen aan boord van schepen, het aanpassen van werkprocedures, het veilig werken op hoogte en het uitvoeren van fysiek toezicht tijdens risicovolle werkzaamheden aan boord een drietal aanbevelingen gedaan. Deze aanbevelingen zijn gericht aan de scheepsbeheerder ForestWave Navigation B.V.

Tijdens het onderzoek werd ook geconstateerd dat voor luikenwagens aan boord van schepen een afwijkend en minder streng keurings-, inspectie- en beproevingsregime geldt. De Onderzoeksraad heeft op dit punt aanbevelingen gedaan aan de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR) en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Deze notitie bevat een algemene conclusie over de opvolging van de aanbevelingen, gevolgd door een korte samenvatting van de ontvangen reactie per aanbeveling en een conclusie over de opvolging van die aanbeveling.

2. Algemene conclusie over de opvolging

De scheepsbeheerder ForestWave Navigation B.V. heeft naar aanleiding van de aanbevelingen zijn Veiligheidsmanual aangepast voor wat betreft de risico-inventarisatie bij het werken op hoogte. Ook is het gebruik van valbeveiligingsmiddelen verduidelijkt in het Veiligheidsmanual. Ten aanzien van het onderhoud en inspectie van hijs- en hefwerktuigen is de procedure conform de aanbeveling aangepast. De aanbevelingen van zijn hiermee grotendeels opgevolgd. De KVNR en de minister van SZW verwijzen beiden naar internationale ontwikkelingen. De *International Maritime Organization* (IMO) heeft een wijziging van de SOLAS¹ goedgekeurd, waardoor nieuwe voorschriften worden opgenomen ten aanzien van het ontwerp, de bouw, de installatie, het onderhoud, het gebruik, de inspectie en het testen van hijs- en hefwerktuigen en los hijsgerie. Deze nieuwe voorschriften zijn ook van toepassing op luikenwagens. Naar verwachting zal de nieuwe regelgeving in januari 2026 in werking treden. De KVNR en de minister stellen dat met deze nieuwe internationale regelgeving invulling zal worden gegeven aan

¹ Meer specifiek gaat het om wijziging van de *International Convention for the Safety of Life at Sea* (SOLAS), hoofdstuk II-1.

Datum 9 november 2023
Onderwerp Opvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

de aanbevelingen van de Onderzoeksraad. Zij achten het om die reden niet opportuun om, vooruitlopend op de inwerkingtreding, een eigen invulling aan de aanbeveling te geven. De aanbevelingen zijn daarmee niet opgevolgd. De Onderzoeksraad concludeert dat de IMO aanpassingen in lijn zijn met de aanbevelingen die hij heeft gedaan en nadere eisen stelt aan de inspectie en het onderhoud van hijs- en hefwerktuigen. De IMO regelgeving zal in 2026 inwerkingtreden. De Onderzoeksraad onderstreept nog eens het belang van het aanscherpen van wet- en regelgeving omtrent keuring, inspectie en beproeving van hijs- en hefwerktuigen en roept de minister op zich in te zetten voor een zo breed mogelijke vervroegde inwerkingtreding.

3. Opvolging per aanbeveling

Aanbeveling 1

Aan ForestWave Navigation B.V.

Zorg dat voorafgaand aan implementatie van aangepaste werkprocedures de risico's van het aangepaste proces worden geïventariseerd en geëvalueerd door daarvoor gekwalificeerde deskundigen. Betrek deze deskundigen ook bij het opstellen van veiligheidsbeheersmaatregelen die nodig zijn voor het verlagen van geïventariseerde risico's.

Reactie ForestWave Navigation B.V.

Bij e-mail van 17 januari 2022 heeft ForestWave Navigation B.V. laten weten dat het Veiligheidsmanual (ISM²) is aangepast.

Conclusie over opvolging

Het aangepaste ISM is door de Onderzoeksraad ingezien. In het ISM is het gedeelte over de *risk assessment* met betrekking tot het werken op hoogte aangescherpt. Daarnaast is opgenomen hoe te werken met *work platforms*. Op welke wijze gekwalificeerde deskundigen bij de *risk assessment* betrokken worden als er aangepaste werkprocedures worden geïmplementeerd, blijkt niet uit de stukken. De Onderzoeksraad concludeert om die reden dat de aanbeveling gedeeltelijk is opgevolgd.

Aanbeveling 2

Aan ForestWave Navigation B.V.

Zorg dat aan boord van de schepen onder beheer van ForestWave Navigation B.V. onderhoud aan hijs- en hefwerktuigen volgens opgaven van de fabrikant wordt uitgevoerd. Zorg dat

² International Safety Management. De ISM-code is een van de verplichte regels in de scheepsindustrie en biedt een internationale norm voor het beheer en de exploitatie van schepen en de preventie van verontreiniging.

Datum 9 november 2023
Onderwerp Opvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

onderhoudsschema's en –instructies van de fabrikant of leverancier volledig worden overgenomen in de operationele onderhoudsroutines van de schepen.

Reactie ForestWave Navigation B.V.

ForestWave Navigation B.V. heeft laten weten dat het *planned maintenance system* (PMS), ten aanzien van het onderhoud aan hijs- en hefsystemen, aan boord van alle schepen is aangepast conform opgave van de fabrikant. Naast de onderhoudswerkzaamheden is er ook aandacht voor de inspectie van de hijskabels en geleide wielen. De jaarlijkse inspectie van deze onderdelen wordt uitgevoerd door een externe partij.

Conclusie over opvolging

De Onderzoeksraad heeft onder meer inzage gehad in de wijzigingen in het PMS en concludeert dat de aanbeveling is opgevolgd.

Aanbeveling 3

Aan ForestWave Navigation B.V.

Inventariseer op elk schip onder beheer van ForestWave Navigation B.V. welke soorten valbeveiligingsmiddelen nodig zijn. Zorg dat deze middelen aan boord voorhanden zijn en geef bemanning de beschikking over informatie over hoe en wanneer welke type valbeveiligingsmiddel gebruikt moet worden. Organiseer daarnaast de werkzaamheden aan boord zodanig dat alleen met het werk kan worden aangevangen als alle risicobeheersmaatregelen zijn genomen.

Reactie ForestWave Navigation B.V.

ForestWave Navigation B.V. heeft in reactie op de aanbeveling laten weten dat er een inventarisatie is gemaakt en dat de ontbrekende items, voor zover die er waren, zijn uitgeleverd. Het gebruik van de valbeveiligingsmiddelen is in de Veiligheidsmanual (ISM) verduidelijkt.

Conclusie over opvolging

De aanbeveling is opgevolgd.

Aanbeveling 4

Aan de Koninklijke Vereniging van Nederlandse Reders (KVNR)

Ontwikkel met de sector zeescheepvaart, een stelsel van voorschriften, protocollen en afkeurcriteria die betrekking hebben op het inspecteren van hijs- en hefwerktuigen op zeeschepen. Ontwikkel ook

Datum 9 november 2023
Onderwerp Opmvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

profielen waaraan deskundigheid van personen die de inspecties uit moeten voeren, kan worden afgelezen, gemeten en verstrekt.

Reactie KVNR

De KVNR heeft bij brief van 2 juni 2022 gereageerd op de aanbevelingen van de Onderzoeksraad. De KVNR laat weten dat de *International Maritime Organization* (IMO), het maritieme agentschap van de Verenigde Naties, nieuwe regelgeving heeft opgesteld met betrekking tot hijs- en hefwerktuigen.³ In de nieuwe regelgeving vallen luikenwagens expliciet onder de definitie van hijs- en hefwerktuigen. Verder wordt een nieuw voorschrift toegevoegd waarin het ontwerp, de bouw, de installatie, het onderhoud, het gebruik, de inspectie en het testen van hijs- en hefwerktuigen en los hijsgerei wordt gereguleerd. Voor wat betreft de vereiste deskundigheid van personen die voornoemde taken uitvoeren, wordt gewerkt aan een IMO richtsnoer.⁴ De nieuwe regelgeving treedt hoogstwaarschijnlijk per 1 januari 2026 in werking.

De KVNR stelt dat de IMO met de goedkeuring van de nieuwe regelgeving invulling heeft gegeven aan aanbeveling 4. Het is aan de overheid om deze voorschriften in te voeren voor schepen onder Nederlandse vlag, aldus de KVNR. De KVNR meent dat het geen meerwaarde heeft om de KVNR eigen invulling te laten geven aan aanbeveling 4 tot aan de inwerkingtreding van de nieuwe regelgeving. Wel laat de KVNR nog weten zich met andere sectorpartijen in te spannen om de veiligheidsrisico's bij het werken met luikenwagens te verminderen en de aandacht hiervoor te verhogen.⁵

Conclusie over opvolging

De Onderzoeksraad is met de KVNR van mening dat de nieuwe IMO-regelgeving invulling zal gaan geven aan de aanbeveling van de Onderzoeksraad. Om die reden ontwikkelt de KVNR in de tussenliggende periode geen stelsel van richtlijnen samen met de sector. In strikte zin wordt de aanbeveling dus niet opgevolgd. Wel zet de KVNR zich – onder meer met een bewustwordingscampagne – in om de veiligheidsrisico's bij het werken met luikenwagens te verminderen en de aandacht hiervoor te verhogen.

³ Meer specifiek gaat het om wijziging van de *International Convention for the Safety of Life at Sea* (SOLAS), hoofdstuk II-1.

⁴ Uiteindelijk is het aan de vlaggenstaat om te bepalen over welke kennis en kunde een persoon dient te beschikken om de taken, als genoemd in de IMO-richtlijnen voor hijs- en hefwerktuigen en los hijsgerei, uit te mogen voeren.

⁵ Zie ook de Notitie opvolging '*Beknellingen met luikenwagens. Verbreed onderzoek na dodelijke beknelling op Beauforce*', via <https://www.onderzoeksraad.nl/nl/page/18282/beknellingen-met-luikenwagens.-verbreed-onderzoek-na-dodelijke>.

Datum 9 november 2023
Onderwerp Opmvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

Aanbeveling 5

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW)

Zie toe op de ontwikkeling door de sector zeescheepvaart van de in aanbeveling 4 bedoelde stelsel en deskundigheidsprofielen.

Reactie van de minister

De minister heeft bij brief van 19 augustus 2022 gereageerd op de aanbevelingen. Net als de KVNR merkt de minister op dat de IMO werkt aan een aanpassing van het SOLAS-verdrag. De tekst hiervoor is inmiddels gereed, aldus de minister. In 2024 vindt de finale besluitvorming plaats in de IMO. Als gevolg hiervan worden hijs- en hefwerktuigen, voor luiken boven laadruimen van zeeschepen, meegenomen bij de periodieke controles en keuringen voor de veiligheidscertificering van het schip.

Het ministerie SZW en de KVNR zijn met elkaar in gesprek gegaan over de invulling van aanbevelingen 4 en 5. Tijdens dit gesprek is duidelijk geworden dat de KVNR, gezien de hiervoor beschreven internationale ontwikkelingen, het op dit moment niet opportuun vindt om invulling te geven aan aanbeveling vier. De minister geeft aan begrip te hebben voor deze opvatting.

Conclusie over opvolging

Gelet op het standpunt van de KVNR heeft de minister de aanbeveling niet kunnen opvolgen.

Aanbeveling 6

Aan de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Wijzig wet- en regelgeving omtrent keuring, inspectie en beproeving van hijs- en hefwerktuigen aan boord van schepen zodanig dat dergelijke werktuigen vallen onder het regime van keuren, inspecteren en beproeven zoals dat thans uitsluitend geldt voor hijs- en hefwerktuigen die worden gebruikt voor het laden en lossen.

Reactie van de minister

De minister laat weten dat het, gelet op de hierboven beschreven ontwikkelingen, niet opportuun te achten om de arbeidsomstandighedenwet ten aanzien van het keuren, inspecteren en beproeven van hijs- en hefwerktuigen te wijzigen. De minister is van mening dat daarvoor eerst duidelijk moet zijn wat de precieze wijzigingen worden en of nadere richtsnoeren van de IMO volgen.

De minister geeft aan dat het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat in samenwerking met de branche en het ministerie van SZW ten aanzien van enkele specifieke urgente punten, zoals vermeld in de nieuwe internationale regelgeving, zal overgaan tot vervroegde inwerkingtreding (*early*

Datum 9 november 2023
Onderwerp Opvolging aanbevelingen *Tussendek valt in ruim met fatale afloop – lessen uit het voorval aan boord van de FWN Rapide*

implementation) in het kader van het Schepenbesluit 2004. Beide ministeries zullen erop toezien op welke wijze de branche invulling geeft aan deze vervroegde inwerkingtreding.

Conclusie over opvolging

De Onderzoeksraad concludeert dat de aanbeveling niet is opgevolgd. De minister acht het niet opportuun om, gelet op de nieuwe IMO-regelgeving, nationale wet- en regelgeving aan te passen voor wat betreft het keuren, inspecteren en beproeven van hijs- en hefwerktuigen.